

Postbus 8456, 1005 AL Amsterdam

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Bezoekadres
Derkinderenstraat 2 – 8
1062 DB Amsterdam

Postadres
Postbus 8456
1005 AL Amsterdam

Datum
18 mei 2021
Ons kenmerk
2021/020/8540153/TE/AW/fd/aw
Onderwerp
0,7% BNP naar ontwikkelingssamenwerking

Telefoonnr.
088 36 80 702
E-mail contactpersonen:
frans.dekker@fnv.nl
a.wehkamp@cnv.nl

T 088 36 80 702
I mondiaalfnv.nl

Geachte mevrouw Hamer, geachte fractievoorzitters,

In de zomer van 2020 schreven FNV, CNV, VNO-NCW en MKB-Nederland in hun brief aan ministers Blok en Kaag: “De gevolgen van COVID-19 zullen de komende jaren allesbepalend zijn voor de ontwikkeling van lagelonenlanden. Met het oog op herstel is het van groot belang dat Nederland als handelsland hier adequaat op reageert, zeker in het bieden van perspectief op sociaaleconomisch vlak voor Nederland én met de landen waar we in investeren en/of handelsrelaties mee hebben (...).”¹ Tevens wijzen we u graag op de beleidsaanbeveling van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV), gebaseerd op het advies *Nederland en de wereldwijde aanpak van COVID-19: “Aanzienlijke verhoging van het Nederlandse budget voor ontwikkelingssamenwerking, tenminste en structureel tot de internationaal afgesproken norm van 0,7% van het BNP.”*² Mondiaal FNV en CNV Internationaal verzoeken uw uiterste inspanning voor opname van deze beleidsaanbeveling in een nieuw regeerakkoord: investeer ons ook op internationaal niveau uit de crisis en keer terug naar 0,7% van het BNP voor ontwikkelingssamenwerking.

Morele plicht en welbegrepen eigenbelang

De COVID-19-pandemie is pas onder controle als we het virus wereldwijd een halt toe roepen. De Nederlandse economie is bij uitstek vervlochten met de bedrijvigheid in andere landen, ook buiten Europa. Nederlandse handel én Nederlandse banen zijn voor een deel afhankelijk van het sociaaleconomisch herstel van onze internationale handelspartners. De SER Denktank Coronacrisis concludeert: “We zouden in het herstel ook oog moeten hebben voor herstel op wereldniveau. Omdat dat dit een morele plicht is, maar ook uit geopolitieke en (macro-)economische overwegingen.

---

¹<https://www.fnv.nl/getattachment/ba9fc6e4-692d-423e-b4fe-62daf78cd7d3/Brief-FNV-CNV-VNO-NCW-en-MKB.pdf?lang=nl-NL>

²[https://www.adviesraadinternationalevraagstukken.nl/binaries/adviesraadinternationalevraagstukken/documenten/publicaties/2021/03/12/nederland-in-de-wereld.-agenda-voor-het-buitenlands-beleid/Nederland in de wereld Agenda voor het buitenlandse beleid in de volgende kabinetsperiode AIV notitie-202103.pdf](https://www.adviesraadinternationalevraagstukken.nl/binaries/adviesraadinternationalevraagstukken/documenten/publicaties/2021/03/12/nederland-in-de-wereld.-agenda-voor-het-buitenlands-beleid/Nederland%20in%20de%20wereld%20Agenda%20voor%20het%20buitenlands%20beleid%20in%20de%20volgende%20kabinetsperiode%20AIV%20notitie-202103.pdf)

Nederland heeft de mogelijkheden en verantwoordelijkheid om ook internationaal een groen en sociaal herstel te stimuleren.”³

Een investering van 1,4 miljard

Om dit waar te maken ligt er een grote opdracht bij de volgende regering. We zien al tien jaar een daling van het ontwikkelingsbudget, van 0,81% van het BNP in 2010 tot 0,61% in 2020. Minister Kaag geeft aan dat het de komende jaren tussen 0,55 en 0,52% komt te liggen en wijst het volgende kabinet op het belang van voldoende budgettaire ruimte, ook met het oog op de pandemie en andere uitdagingen.⁴ Een goed signaal, want sociaaleconomisch en duurzaam herstel in lage- en middeninkomenslanden is hard nodig om wereldwijd uit de crisis te komen. En om terug te groeien naar 0,7% moet er jaarlijks circa 1,4 miljard bij. “Regering en Parlement hebben tot nu toe teleurstellend minimalistisch op het advies gereageerd, vooral door OS-geld van komende jaren nu vast uit te geven, waardoor de ruimte in de toekomst nog kleiner wordt”, reflecteert Koos Richelle, Voorzitter Commissie Ontwikkelingssamenwerking bij de AIV, op de beperkte mate waarin het eerder genoemde AIV-advies is opgevolgd.⁵

‘Build back better’ naar brede welvaart

De oproep ‘build back better’ vindt in Nederland en wereldwijd veel weerklank. Eén onderdeel hiervan moet zijn om te komen tot veerkrachtiger toeleverings- en investeringsketens, met aandacht voor de zwakste schakels. Een investering in ontwikkelingssamenwerking zal bijdragen aan capaciteitsopbouw en sociaaleconomisch incassingsvermogen, waarbij brede welvaart centraal dient te staan. Herstel is geen einddoel, maar moet leiden tot duurzame, inclusieve ontwikkeling, in lijn met de discussies die we ook in Nederland voeren over brede welvaart. “Economische groei is en blijft daarbij heel belangrijk, maar in verbinding met welbevinden en duurzaamheid”, zoals genoteerd in het gespreksverslag van informateur Tjeenk Willink met Kim Putters, directeur van het Sociaal- en Cultureel Planbureau.⁶

De planbureaus schrijven in hun plan van aanpak *Verankering Brede Welvaarts-denken in begrotingssystematiek van Kabinet en Kamer*: “De kernset brede welvaartsindicatoren omvat de domeinen economie, sociaal-cultureel en leefomgeving, is beperkt in omvang en beslaat het ‘hier en nu’, ‘later’ (toekomstige generaties) en ‘elders’ (buitenland).”⁷ Zij kiezen bewust voor een beperkte omvang en nationale focus en constateren tegelijkertijd niet om het buitenland heen te kunnen in hun

---

³<https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/overige-publicaties/2021/perspectief-op-herstel.pdf>

⁴<https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=457d8c69-f5ed-4354-9600-3c3a440c85e6&title=Reactie%20op%20de%20motie%20van%20het%20lid%20VoordeWind%20c.s.%20over%20toegroei%20naar%20een%20besteding%20van%200%2C7%25%20van%20het%20bni%20aan%20ontwikkelingssamenwerking%20%28Kamerstuk%2035570-XVII-35%29.pdf>

⁵<https://www.adviesraadinternationalevraagstukken.nl/actueel/weblogs/weblogs/2021/ontwikkelingssamenwerking-over-pretenties-prioriteiten-en-poen>

⁶<https://www.kabinetsformatie2021.nl/binaries/kabinetsformatie/documenten/verslagen/2021/04/30/eindverslag-informateur-tjeenk-willink/Bijlagen+behorende+bij+eindverslag+informateur+Tjeenk+Willink.pdf>

⁷https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/kamerstukken/2021/02/12/plan-van-aanpak-verankering-brede-welvaarts-denken-in-begrotingssystematiek-van-kabinet-en-kamer/CPB-2021+20++brf+aan+mw.+Arib+inzake+pva+CPB-PBL-SCP+Verankering+Brede+Welvaarts-denken+in+begrotingssystematiek+van+Kabinet+en+Kamer_8+febr_.pdf

toekomstige brede welvaartsanalyse. Ook daarom mogen we concluderen dat een duurzame, veerkrachtige economie baat heeft bij een serieuze investering in ontwikkelingssamenwerking, met een prominente plek op de begroting van een toekomstig kabinet.

Een eigen verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven

In haar oproep voor buitenlandbeleid waarmee wordt toegewerkt naar “goedwerkende internationale samenwerking, duurzame overlegstructuren en goed functionerende handelspartners”, wijst de SER Denktank Coronacrisis ook op een eigen verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven. “In het voorjaar van 2020 riep de SER het Nederlandse bedrijfsleven daarom op om solidair te zijn met partners in productielanden. Van bedrijven die internationaal zaken doen wordt verwacht dat zij dit met gepaste zorgvuldigheid (due diligence) doen conform de OESO- en VN-richtlijnen. Juist in tijden van crisis is het van cruciaal belang dat bedrijven hier zo goed mogelijk invulling aan geven.”⁸ Mondiaal FNV en CNV Internationaal roepen de informateur en fractievoorzitters daarom in dit kader op om due diligence-wetgeving op nationaal niveau op te nemen in een regeerakkoord, waarmee een gelijk speelveld voor bedrijven ontstaat om deze verantwoordelijkheid te zullen nemen.

Er is breed draagvlak voor het anticyclisch ‘uit de crisis investeren’. De investering in onze handelspartners buiten Europa daalt echter automatisch mee met de daling van het BNP. Een terugkeer naar 0,7% van het BNP naar ontwikkelingssamenwerking is de enige manier om recht te doen aan onze internationale verbondenheid, zowel in het kader van veerkrachtige toeleveringsketens, de wereldwijde strijd tegen het virus als het samen en in wederzijds belang bouwen aan duurzame ontwikkeling en brede welvaart. Uiteraard lichten wij deze oproep graag toe in een gesprek.

Met vriendelijke groet,

Tuur Elzinga
Voorzitter Mondiaal FNV

Anneke Westerlaken
Voorzitter CNV Internationaal

---

⁸ <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/overige-publicaties/2021/perspectief-op-herstel.pdf>